

Річний звіт Ромського Жіночого Фонду «Чіріклі» — 2025

1. Вступ

У 2025 році Ромський Жіночий Фонд «Chiricli» продовжив реалізацію своєї **стратегічної місії**: Чіріклі - це ромська жіноча організація, очолювана представницями ромської спільноти, яка просуває гідність, права людини, гендерну рівність і системні зміни шляхом поєднання діяльності, яка ґрунтується на роботі на рівні громад та стратегічній політичній адвокації.

Як ромський Think-and-Do Tank, ми працюємо над впливом на формування інклюзивної державної політики, створенням знань, чутливих до прав людини та гендерних аспектів, а також над посиленням лідерства й громадянської участі ромських громад у демократичній трансформації України, процесах європейської інтеграції та відновлення України.

Наш підхід поєднує **пряму гуманітарну та соціальну підтримку з національною та міжнародною адвокацією**, забезпечуючи стійкий і системний вплив на громади та політику.

У 2025 році ми зосередилися на:

- забезпеченні доступу до освіти та соціальних послуг для ромських дітей і підлітків;
- наданні гуманітарної підтримки вразливим сім'ям та ВПО;
- відновленні документів і правового супроводу для тих, хто цього потребує;
- системній адвокації на національному та міжнародному рівнях;
- розширенні участі ромських жінок у процесах прийняття рішень.

2. Ключові результати та вплив

За 2025 рік Фонд Чіріклі досяг значних результатів у кількісному та якісному вимірах:

Показник	Результат	Значення для громад
Осіб, які отримали притулок та/або медичну допомогу	~2 500	Безпосередня підтримка у кризових умовах, захист життя та здоров'я
Жінок і дітей, охоплених соціальними та освітніми програмами	~50 000	Підвищення соціальної стійкості громад, інтеграція у соціальні та освітні системи та соціальний супровід
Осіб, що відновили документи	~600	Легалізація статусу, доступ до прав і послуг
Проведені адвокаційні та просвітницькі заходи	~120	Підтримка психологічного та освітнього розвитку, інтеграція у громади

Ці цифри демонструють не лише масштаби діяльності, але й **безпосередній соціальний вплив** на громади, які ми підтримуємо.

3. Програми та діяльність на рівні громад

3.1. Соціально-освітні центри

Фонд продовжив роботу центрів у **Мукачеві та Одесі, Винниці, Кропивницькому** де діти та підлітки брали участь у:

- навчальних та творчих заняттях;
- психологічних і соціальних підтримуючих програмах;
- інтеграційних культурних та освітніх заходах.

Завдяки цим програмам **близько 160 дітей** отримали регулярний доступ до освіти та розвитку, що забезпечує **довгостроковий соціальний вплив** на громади.

3.2. Гуманітарна та соціальна підтримка

Протягом року Фонд забезпечив:

- розподіл **~4 500 гуманітарних наборів**;
- супровід ромських сімей з числа ВПО;
- доступ до медичних, соціальних та правових послуг.
- Надав прихисток ромським жінкам та дітям

Ці заходи **підвищили захищеність і стійкість громад** у кризових умовах та створили основу для подальшої інтеграції.

Ключовим чинником досягнення сталого впливу Фонду Чіріклі у 2025 році стала системна робота на рівні громад через розгалужену мережу ромських медіаторів. Саме медіатори, як представники та представниці громад і водночас носії інституційної довіри, забезпечили ефективний зв'язок між ромськими громадами, органами влади та постачальниками соціальних послуг. Їхня діяльність дозволила не лише оперативно реагувати на індивідуальні потреби, але й виявляти структурні бар'єри, з якими стикаються громади у доступі до освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та правової допомоги.

Завдяки постійній присутності медіаторів у громадах підтримка набувала системного характеру: індивідуальні кейси трансформувалися у дані та аналітику, що використовувалися Фондом для формування адвокаційних позицій на національному та міжнародному рівнях. Такий підхід дозволив поєднати безпосередню допомогу з довгостроковими змінами, оскільки проблеми, виявлені на місцях, ставали підставою для перегляду підходів до політик і програм. Робота медіаторів також сприяла зростанню правової обізнаності у громадах і поступовому переходу від залежності від гуманітарної підтримки до більшої самостійності у взаємодії з державними інституціями.

Мережа медіаторів відіграла важливу роль у посиленні участі жінок у громадському житті, зокрема через підтримку ромських жінок у доступі до соціальних і освітніх послуг, супровід у взаємодії з органами влади та заохочення до участі у громадських ініціативах. Це сприяло зміцненню локального лідерства, підвищенню рівня довіри до інституцій та формуванню більш інклюзивних моделей взаємодії на рівні громад.

У ширшій перспективі робота через мережу медіаторів забезпечила Фонду можливість діяти як організація, що поєднує локальну присутність із системним мисленням. Саме цей зв'язок між щоденною роботою в громадах і адвокацією на вищих рівнях дозволив досягти стійкого впливу, коли локальні зміни поступово трансформуються у структурні, а голос ромських громад стає невід'ємною частиною процесів демократичної трансформації та відновлення України.

4. Адвокація та політичний вплив

Адвокація є ключовим компонентом нашої діяльності, яка поєднує **локальний, національний та міжнародний рівні** впливу.

4.1. Партнери та стейкхолдери

Фонд активно співпрацював із:

- **Державними органами України** (Офіс Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, органи місцевого самоврядування, Державна служба України з етнополітики та свободи совісті, Національна поліція України, Міністерство освіти і науки України, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення)
- **Європейськими та міжнародними структурами** (ЄК, Рада Європи, ООН, ОБСЄ);
- **Громадянським суспільством та коаліціями** ромських та правозахисних організацій.

4.2. Кількісні показники адвокації

- Участь у **25 національних консультаціях** і робочих групах;
- Участь у **10 міжнародних заходах високого рівня**;
- **10 виступів на міжнародних конференціях** (ОБСЄ, ООН, URC 2025);
- Системне представлення позицій ромської спільноти у національних та міжнародних дискусіях.

4.3. Національний рівень

Фонд вплинув на:

- розробку та реалізацію політик щодо освіти та соціального захисту;
- вирішення проблем бездокументності, що відкриває доступ до базових послуг;
- інтеграцію потреб ромських громад у програми підтримки ВПО та відновлення.

У 2025 році співпраця Фонду з державними інституціями на національному та місцевому рівнях була зосереджена на посиленні інституційної спроможності органів влади у сфері реалізації політик щодо ромських громад та національних меншин, а також на забезпеченні врахування реальних потреб громад у процесах формування та впровадження рішень. Робота Фонду ґрунтувалася на поєднанні аналітичної експертизи, консультаційної підтримки та системної взаємодії з профільними установами.

На національному рівні Фонд брав участь у консультаційних процесах щодо формування та реалізації державної політики у сфері захисту прав ромів, національних меншин, зокрема в обговореннях, пов'язаних із ромською стратегією та секторальними планами її впровадження. Експертиза Фонду, заснована на даних, отриманих через роботу в громадах, використовувалася для уточнення пріоритетів, визначення вразливих груп та формування більш адресних і чутливих до контексту підходів. Фонд взяв активну участь у консультаціях щодо Плану національних меншин, обговоренні Дорожніх карт (23 розділ)ю Така участь сприяла зближенню стратегічних документів із реальними умовами життя ромських громад та національних меншин, підвищенню практичної застосовності політик.

Важливим інструментом взаємодії з державними органами стала робота над соціальним атласом, який використовується як аналітична база для розуміння соціально-економічного становища ромських громад у різних регіонах. Фонд долучався до збору, аналізу та інтерпретації даних, що дозволило підвищити якість інформаційного забезпечення для прийняття рішень на національному та регіональному рівнях. Соціальний атлас став не лише інструментом аналізу, але й платформою для діалогу між державними органами, експертним середовищем і громадянським суспільством.

На місцевому рівні Фонд зосередився на підтримці механізмів взаємодії між органами місцевого самоврядування та ромськими громадами. Одним із ключових елементів цієї роботи стала участь у розвитку та супроводі інституту ромських радників, які виступають мостом між громадами та місцевою владою. Завдяки цій взаємодії посилювалася здатність громад до представлення своїх інтересів, а органи влади отримували доступ до контекстуалізованої інформації та експертної підтримки у вирішенні конкретних соціальних питань.

Аналітичні звіти та політичні записки, підготовлені Фондом у 2025 році, використовувалися як інструмент діалогу з державними інституціями. Вони поєднували кількісні та якісні дані, отримані через мережу медіаторів і роботу в громадах, та містили практичні рекомендації щодо покращення доступу до освіти, соціальних і правових послуг. Ці матеріали сприяли переходу від реактивних рішень до більш системного та превентивного підходу у роботі з ромськими громадами.

4.4. Міжнародний рівень

Фонд забезпечив участь ромських представників та представниць у:

- зустрічах із **Європейською комісією**;
- панельних дискусіях та конференціях **ОБСЄ, ООН, Ukraine Recovery Conference 2025**;

- міжнародних робочих групах та платформах для захисту прав національних меншин.

4.5. Гендерний фокус

Адвокація ромських жінок залишалася пріоритетною:

- усунення множинної дискримінації;
- розширення участі жінок у прийнятті рішень;
- інтеграція гендерного підходу у політики національних меншин та відновлення.

Поєднання адвокації, аналітики та роботи на рівні громад забезпечило **системний та стійкий вплив**. Регулярна участь Фонду в міжнародних робочих групах і тематичних платформах закріпила його роль як експертного актора, чия позиція ґрунтується на безпосередній роботі з громадами та аналізі системних бар'єрів. Це сприяло інституційному визнанню ромських організацій як партнерів у формуванні політик, а не лише як отримувачів допомоги, та створило підґрунтя для довгострокової співпраці з європейськими та міжнародними інституціями. Адвокаційні зусилля Фонду також посилюють чутливість міжнародних підходів до національного контексту України, зокрема у питаннях прав національних меншин, соціальної інтеграції та відновлення.

Гендерний вимір залишався наскрізним елементом міжнародної та національної адвокації Фонду у 2025 році. Системне представлення досвіду ромських жінок у міжнародних форматах сприяло визнанню множинної дискримінації, з якою вони стикаються, та посиленню уваги до гендерних аспектів у політиках щодо національних меншин і відновлення. Участь ромських жінок як спікерок, експерток і представниць громад у публічних і консультативних процесах розширила простір для їхнього лідерства та громадянської участі, підкресливши їхню роль як активних суб'єктів змін. Інтеграція гендерно чутливого підходу у адвокаційну роботу Фонду сприяла формуванню більш інклюзивних політичних рішень, що враховують реальні потреби жінок у громадах.

Загалом поєднання міжнародної адвокації, аналітичної роботи та системної присутності на рівні громад забезпечило у 2025 році стійкий і довгостроковий вплив, зміцнивши позиції ромських громад у національних і міжнародних процесах та заклавши основу для подальшої інституційної взаємодії і трансформаційних змін

У 2025 році Фонд **оновив стратегію до 2030 року**, провів оцінку роботи та став **першим Think-and-Do Tank серед ромських організацій** в Україні.

Цей рік підтвердив, що «Chiricli» є **системним правозахисним та гуманітарним актором**, який поєднує **пряму допомогу та адвокацію**, забезпечуючи тривалий та вимірюваний вплив на громади та політики.